

«St. Olav» utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontorer eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2.50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. i hende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften. «St. Olav»s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743. Redaktøren privat 30487. — «St. Olav»s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5, I, er åpen hver dag kl. 10—3. Onsdag lukket. Utbetalinger kun tirsdag kl. 1—2.

INNHold: Hodiernae lux diei. — Pave Pius XII biskop i 25 år. — Helgener og relikvier. — Fru Josephine Straith 80 år. — † Pastor Johannes Weirig. — † Mary-Ann Toal in memoriam. — Herhjemme.

Hodiernae lux diei.

Sekvens på Maria-fester.

(Etter Adam av St. Victor — Missale Nidrosiense.)

*Dagens ljøs, vår sjel og sinne
til Guds Moders sæle minne
vere vigd på denne dag.
Røyste i vår song med glede!
Herrens mor me gjev vårt kvæde,
prisar ho i lyd og lag.*

*Alle tider folk og ætter
bøner til Guds Moder retter;
hjelp ho gjev for Kristi skuld.
Syngje hjarte, munn og mæle,
syngje, syngje ut det sæle:
Heil deg, møy, av nåde full!*

*Himmel-dronning, dale-lilja!
Herrens vilje hev du vilja,
moder vart du utan mein.
Mann din møydom ikkje kjende,
men det store under hende:
Fader din du fødde rein.*

*Blomster-hage soli smeikjer,
medan sunnan-vinden leikar,
veg forutan manne-far!
Port som stengdest fyrr og etter,
jord som drakk den dogg som stettar
himmel-torsten som du bar!*

*Ljos frå himmel-dypter! Leide
lyse foten vår og spreide
dimma yver vit og sans!
Havsens stjerne, i di klåre
stilnar storm og spaknar bære,
leidi ligg i guddoms-glans.*

På norsk ved Ragnhild Foss.

1917 — 13. mai — 1942.

Pave Pius XII biskop i 25 år.

Et kvart århundre er gått siden vår Hl. fader i Rom mottok de prestelige vigslers hele fylde ved bispevigslen av pave Benedikt XV's egen hånd i det sikstinske kapell. Paven ble assistert av mgr. Nasalli-Rocca og biskop Augustin Zampini og til stede var blant annet kardinalene Merry del Val og Vanutelli, Andreas Frühwirth samt ikke å forglemme kardinalstatssekretær Gasparri. Og den nye biskop fikk tildelt den gamle ærverdige tittel erkebiskop av Sardinien, men så var han også den om hvem kardinalstatssekretæren sa da Don Eugenio Pacelli den 20. april samme år var blitt utnevnt til kardinal Frühwirths etterfølger som apostolisk nuntius i München: «No berøver man meg min høgre hånd!» Det står nemlig allerede da klart for Kirkens øverste hyrde og hans nærmeste hjelpere at i den 43 årige nye biskop har den Hl. Stol fått en sjelden arbeidskraft og en dyp og from karakter, hvis klokskap og fryktløshet varsler godt for framtiden — derfor blir den 13. mai en sjelden og uforglemmelig høgtidsstund, som også følges med levende interesse og mange bønner av hele Romas befolkning. Ti den nye erkebiskop av Rom er barn av byen selv, og i dag viser vaktmesteren i palazzo Pediconi alle de mange besøkende, som no i den lille rolige via degli Orsini stanser opp foran huset, dem med stolthet dette idet han stadig gjentar sitt: «Si signore! Qui è nato il Pape! ..... ja, det er her at paven er født!»

Det var 2. mars 1876 at Virginia Graziosi fødte sin ektefelle Filippo Pacelli den sønn, som to dager etter ble døpt i familiens soknekirke San Celso i Giuliano av sin onkel Don Giuseppe Pacelli og fikk navnene Eugenio Marie Giuseppe Giovanni. Familien Pacelli tilhører de fornemme romerske patrisierslekter, som gjennom århundrer har hatt tilknytning til Vatikanet. Faren var konsistorieadvokat og i mange år doyen for dette korps av utsøkte jurister, hvis rett det er å kunne føre saker for de forskjellige kirkelige domstoler. Han hadde alles aktelse, og mens hans liv utadtil var et mønster på den tro og plikt oppfyllende borger førte han et ideelt familieliv sammen med sin høgtbegavede hustru Virginia Graziosi, hvis åpne hånd og rike hjertelag var kjent av alle byens fattige. Heimen var preget av ekte katolsk fromhetsliv og var den lykkeligste ramme for de fire barn som vokste opp der, to sønner og to døtre. Den eldste sønn, Francesco, ble som sin far konsistorieadvokat, den yngste er vår noværende hl. fader. Begge døtrene, Giuseppina og Elisabetta er gift i Rom.

Men denne lune ramme om en lykkelig barndom, var ingen drivhusatmosfære, som senere vilde gjøre de unge udyktige til livet. Eugenio Pacelli fikk tidlig lære at det er personlig arbeid som er det eneste avgjørende i livet enten det gjelder åndelig utvikling eller dyktiggjørelse til en innsats i samfunnslivet. Derfor var den unge Pacellis år alt annet enn lette — så meget desto mer som det ikke lå for hans naturell å ta noe lettvent. Men en ting lettet ham likevel: fra han var ganske liten visste han at prest, det og det alene vilde han være! Å ministrere var hans største glede og hans yndlingsleik var å leike prest: han laget seg et alter av et lite bord, satte et eller annet bilde med religiøs innhold på det og prydet det med tente lys og vakre blomster. Så «celebrerte» han med et rørende alvor, som ikke kunde annet enn gripe de voksne som overvar «leiken» — også hans mor «assisterte» ham gjerne sammen med hans søstre, og hun takket i sitt hjerte ofte Gud, som hadde lagt vegen så klar og oppstikken for hennes yngste sønn.

Det er selvsagt at han var en flittig besøkende i Roms mange kirker, især elsket han Santa Maria in Vallicella. Det var for det meste også i den han ministrerte, og senere i livet forsømte nuntius Pacelli aldri når han var i Rom å avlegge den et besøk.

*

Mange berømte menn har vært middelmådige, ja slette skoleelever. Det var ikke tilfellet med Eugenio Pacelli. Både han og hans bror hørte til det romerske Lycées Ennio Quirino Viscontis beste disipler og hans flid var så stor at den til og med voldte hans nærmeste noen engstelse for at han skulde overanstrenge seg. Tidlig viste også hans språklige begavelse seg og da han forlot skolen i 1894 var det med «licenza d'onore», dvs. et vitnesbyrd som fritok han for den alminnelige eksamensprøve på grunn av fremragende dyktighet — en utmerkelse som kun sjelden blir en elev til del — samt en gullmedalje for en historisk oppgave.

Han trådte no inn i Collegio Capranica. Her bukket imidlertid for en stund hans fysikk under for det voldsomme arbeidspress han bød den, og han måtte gi etter for sin mors innstendige bønner og på lægens anvisning tilbringe noen tid i Ornanos landlige omgivelser. Her på farens vakre familieeiendom kom han snart til krefter, og han begynte der den regelmessige utøvelse av forskjellige sportsgrener: svømming, kano og ridning, som senere på heldigste måte avballanserte hans anstrengende åndelige arbeid. Styrket på sjel og legeme vendte han tilbake til kollegiet og den 2. april 1899 opprant den

lengselsfullt imøtesette dag da patriarken av Antiokia mgr. Casetta meddelte Eugenio Pacelli prestevigslens sakrament. Det var en påskesøndag og den påfølgende dag leste Don Eugenio sin første messe i Santa Maria Maggiores såkalte Bhorgesianakapell. Han ble assistert av mgr. Azzochi og sin directeur spirituel pater Laïs. No hadde han bare det ene ønske: å komme ut i sjelesorgen og forkynne Kristus og hans Kirke for den menighet han vilde få betrodd.

*

Men det skulde ikke bli på denne måte at Kirken hadde bruk for hans rike begavelse. En dag mens Don Eugenio hvilte ut i sitt elskede fiolinspill, som han lik-som pave Pius XI utøvet langt over amatørstadiet, ble «il Gasparri» meldt. Mrg. Gasparri kom for å verve den unge prest blant sine nærmeste medarbeidere — han var den gang sekretær ved kongregasjonen for de ekstraordiere kirkelige anliggender og trengte hjelp til å realisere alle sine planer. Hans øyne hadde lenge vært festet på denne unge romer om hvem han uttalte: «Eugenio Pacelli besitter i samme høge grad forståelse for statsaker som han eier den sanne prest vilje til selvoppofrelse.» Han kom no for personlig å anmode ham om å stå til hans disposisjon, men hans forslag ble ikke mottatt med begeistring. Don Eugenio hadde som han sa, innerlig håpet at man hadde funnet ham verdig til å utøve en sjelesørgers gjerning. Dertil svarte mgr. Gasparri smilende at han forsto så vel at når man ønsket å bli hyrde var det et dårlig bytte å få tilbudt stilling som vokterhunden som skal varsle ulvenes angrep, men å være i Kirkens tjeneste var alltid det samme som å være til tjeneste for sjelene. Med sin sedvanlige klokskap og fine forståelse utviklet han dette så klart at den unge prest følte her var intet valg, her talte Guds røst. Og så begynte den strålende løpebane i det pavelige diplomatis tjeneste. Hans første sjef ble statssekretær kardinal Mariano Rampolla del Tindaro, men det var mgr. Gasparri som var hans nærmeste foresatte — den beste læremester for en ung vordende diplomat. Også fordi han våket over sine medhjelperes fysiske sunnhet — den sunnhet hans robuste bondenatur verdsatte som det nødvendige grunnlaget også for åndelige anstrengelser. Rett som det var kunde han si til den unge, nidkjære prest: «De mangler frisk luft, min kjære Pacelli. De ser jo at jeg selv tar meg en tur ut hver dag selv om det bare er for en kort stund. For oss som taler så meget om himlen er det dobbelt nødvendig og meget helsebringende å føle jorden under våre føtter!» Det ble en leveregel som ikke ble glempt.

*

Så kom 1914 og pave Pius X's hjerte brast i sorg over den ulykke som derved ramte menneskeheten. Han hadde forutsett at den måtte komme, og på sin dødsseng utbrøt han gang på gang: «Jeg lider og dør for mennene på slagmarkene.» Han ble etterfulgt av Benedikt XV, og sammen med kardinal Gasparri, som no var blitt statssekretær og kamerlengo opptok denne et intenst arbeid for krigsfangene.

Hvor han kunde talte han fredens sak, men hans røst kunde ikke trenge gjennom verdenskrigens larm. Så utnevnte han i 1917 — den 20. april — den unge Don Pacelli til pavelig nuntius i München med etterfølgende bispevigsel og vi er no ved den begivenhet, hvis 25 års minnedag vi her i Norge feirer Kristi Himmelfartsdag 14. mai. Imidlertid skal vi i korte trekk videre oppfriske i erindringen de viktigste begivenheter i den unge biskop, vår noværende overhyrdes liv i disse 25 år.

Han kom til München 27. mai 1917, hvor kong Ludvig III mottok ham med stor oppmerksomhet og personlig velvilje. Og han gjorde så sterkt et inntrykk at den bayerske ministerpresident grev von Hertling utbrøt: «Paven har ikke sendt oss bare en nuntius — denne Pacelli er mere verd enn en hel hær!»

Også på keiser Wilhelm II virket han sterkt og hva det framgår av notater i hans memoarer: «Pacelli er en edel skikkelse og inngyter sympati. Med sin fremragende intelligens og sin fullendte opptreden representerer han den beste type på kirkefyrster.» Det var sommeren 1917 at de møttes i den keiserlige generalkommando i Kreuznach, hvor nuntius Pacelli overrakte en pavelig håndskrivelse. Men keiseren var ikke mottagelig for fredens ord — like så lite som den unge keiser Karl av Østerrike—Ungarn, som var den neste suverene nuntius Pacelli hadde et møte med. Men den Hl. Stol gikk ikke trett når det gjaldt freden — uttallige er de skrivelser som ble utvekslet og de forestillinger som ble gjort. Så begynte revolusjonen i Bayern — blodet fløt, men mgr. Pacelli blir på sin post. Under livsfare kjører han rundt i den opprørte by, oppsøker de som lider nød og utdeler til dem av sitt eget knappe forråd av levnetsmidler — det hender at den ordenssøster som tilbereder hans eget måltid, ikke finner noe å lage det av! Og det hender at nuntius Pacelli møter en framstormende pøbelmasse i porten til sitt hus og selv våpenløs avvæpner dem med sin mektige personlighet.

*

Krigen tar slutt. Nye forhold er under utvikling i Tyskland — en overenskomst skal inngås med den Hl. Stol, og nuntius Pacelli forflyttes fra München til Berlin, etter først å ha fått i stand et konkordat med den bayerske regjering — 15. januar 1925. Og den 13. august 1929 undertegnes en «Solenne Convezione» med Tyskland av ham og den preussiske ministerpresident dr. Otto Braun, hvorefter nuntius Pacelli forlater Berlin for å vende tilbake til Rom.

*

Den 15. desember samme år mottar erkebiskop Pacelli det pavelige budskap om at han er opphøyet til kardinalverdigheten. Men fremdeles håper han på å få sitt hjertes innerste ønske oppfylt: å få betrodde et bispedømme, hvor han kan ofre seg ene og alene for sjelesorgen. Men Gud Herren vil det annerledes — i februar 1930 utber statssekretær Gasparri — «verden første jurist» — seg sin avskjed. Han er da 79 år og stadig i full virkekraft, men med avslutningen av Lateranoverenskomsten betrakter han sin livsoppgave som endt, og den 7. februar utnevner pave Pius XI kardinal Pacelli til hans etterfølger i en håndskrivelse, hvor det bl. a. forekommer følgende passus: «Det er Deres bønnens og gudsfryktens ånd, som tilskynder Oss til denne utnevning. Det er den som gir Oss forvisning om at den guddommelige nådes hele fylde vil bistå Dem i Deres verv. De har dessuten bevist i de misjoner Vi har betrodde Dem, og særlig i de to nunsiaturer i Bayern og Tyskland, at De forstår å gjøre bruk av de gaver og egenskaper som den barmhjertige Gud har benådet Dem med til ære for den guddommelige giver og til beste for Kirken.» Det er selvsagt at kardinal Pacelli mottok mange lykkønskninger til sin nye verdighet — den høyeste etter den Hl. fader selv — men alle kunde konstatere at han møtte denne som alle andre æresbevisninger med den samme innstilling: hver ny opphøyelse var for ham et nytt og større ansvar. Hvilken utpregede ansvarsfølelse ikke minst gjør seg gjeldende hver gang det gjelder en av de taler som først gjorde kardinalen berømt og no gjør at en verden, katolsk som ikkekatolsk, lytter hver gang vår Hl. fader taler. Franske skribenter har med rette sammenlignet hans vel-talenhet med en Lacordaires og Bossuets.

Men med denne utnevning begynner også det reiseliv, som de følgende år skulde føre kardinalstatssekretæren viden om og skaffe ham bekjentskaper — hvilket i dette tilfelle er det samme som venner — over alt. I 1934 kalte den store eukaristiske kongres i Buenos-Ayres — i 1937 var kardinal Pacelli pavens representant i Lisieux, da St. Terese av Jesusbarnets praktfulle basilika ble konsekkrert — i 1938 er han pavelig legat ved den eukaristiske kongress i Budapest, hvor han holder en av sine berømteste taler. Inn imellom kommer Amerikaferden i 1936, hvorunder kardinalstatssekretæren foretok reiser med fly over hele kontinentet. Madeleine Quirici, stewardessen på det fly som var stilt til hans disposisjon forteller hvorledes kardinalen

under hele reisen var flittig beskjeftiget ved sin lille reiseskrivemaskin, bare avbrutt når han ba sin rosenkrans. Det ble en triumfferd: de amerikanske universiteter gjorde ham til æresdoktor — i San Francisco innviet han broen som fører over Sacramento-bukten — Washington hyldet i ham fredsapostelen fra verdenskrigens dager — og president Roosevelt mottok ham dels offisielt, dels som sin private gjest. At han bevarer hans personlighet i uforglemmelig erindring viser det telegram som pave Pius XII mottok fra det Hvite Hus umiddelbart etter sin tronbestigelse: «Hans Hellighet pave Pius XII, Vatikanstaden. Med virkelig glede erfarer jeg at De er valgt til pavelig suveren. Jeg minnes alltid med fornøyelse vårt møte under Deres besøk i De forente Stater og jeg griper denne anledning til å sende Dem mine personlige lykkønskninger og beste ønsker. Roosevelt.»

Det som har hjulpet den noværende pave så meget på alle hans reiser og hjelper ham den dag i dag under alle de mange audienser, er hans allerede omtalte utpregede språktalent. Med hel riktig aksent og benyttende seg av den samme gestikulasjon som er egen for hver enkelt nasjon taler paven flytende italiensk, fransk, engelsk, tysk, spansk og portugisisk — ikke uten grunn kalte pave Pius XI ham engang for sin «pinsetaler».

*

Den 10. februar 1939 dør pave Pius XI — og fra alle jordens kanter iler kardinalene til konklavet. To ganger stiger den sorte «fumata» opp og bebuder at det må omvalg til, men aldri er det i pavedømmets hele historie skjedd som det skjer denne gang: at konklavet ikke en gang varer en dag. Om morgenen har kardinalenes doyen Granito de Belmonte celebrert messen i Capella Paolina, assistert av alle kardinalene. Kl. 10 er de forsamlet i det sikstinske kapell — kl. 5 er statssekretær Pacelli valgt og antar navnet Pius XII. Og som devise velger han «Opus justitiae pax» = fred gjennom rettferd.

*

Kristi himmelferdsfest vil det i alle Vikariatets kirker og kapeller bli feiret takkefester. Det vil bli felleskommunion i ottemessen av alle katolikker, barn som voksne, i den Hl. Faders mening, liksom høgmessen vil bli feiret i pavens mening og med avsyngelse av «Tedeum». Vi har meget å takke for og meget å be for — i en farlig og opprivende tid kunde Gud ikke ha skjenket sin Kirke en bedre fører enn han vi har no. Vi vil be for ham og for oss selv — for alle Kirkens barn over hele jorden uansett nasjon og rase: må Herren hjelpe oss til å bli verdig den Overhyrde vi har, for derved letter vi hans tunge byrde! Må fred og rettferd prege vårt sinn og vår ferd — det er den beste gave vi kan bringe vår Hl. fader Pius XII til hans jubileumsfest!

Helgener og relikvier.

Av A. J. Lutz. O. P.

«Som det var skikk og bruk hos hedningene lot høvedsmannen legge Polykarps døde legeme på et bål og brenne. Siden fikk vi anledning til å ta bort hans ben, en meget mere verdifull skatt enn edelstener og det rene gull. Disse hellige levninger nedla vi på et passende sted. Når det engang blir mulig skal vi forsamle oss dem, når Herren vil for-
 kunne oss i jubel og glede å feire deres minne som før oss har kjempet, som for å forberede og oppøve dem som senere skal få den samme strid» slik heter det i den beretning som menigheten i Smyrna et år etter St. Polykarps martyrdød (året 155) sendte til de andre menigheter i samme provins.

Hva skulde dette bety at de kristne fra Smyrna gjennomrotet asken av et bål for å finne fram noen halvbrente knokler? De hedninger som sto og så på det kunde ikke annet enn å finne det rart; og kanskje var det en eller annen dagdriver som mente at slikt skulde kanskje brukes som amulett eller som trolldom for å styrte keiseren eller åpne rikets grenser for barbarene. Det ble jo sagt meget verre ting om de kristne på den tid. Men var det noen alvorligere mennesker til stede så kunde de nok bli ettertenksomme, og kanskje forsto de også til en viss grad de kristnes pietet. Den 86 årige biskop som hadde lidt døden, etter at mange av hans menighet hadde oppgitt ånden under redselsfulle kvaler, hadde i sitt liv vært et forbilde på edelt sinnelag, og i sin død et eksempel på heltemot. Var det ikke rimelig at hans venner ønsket å gjemme hans levninger som dyrebare minner? Hedningene selv pleide jo også å gjemme sine kjære dødes aske i urner, eller å forsamlles på deres gravsteder for på sin måte å ære dem. De kristne i Smyrna visste nok hva de gjorde.

Pietet mot hellige kristne var jo allerede blitt en tradisjon. Femti år før Polykarp var en annen stor biskop, Ignatius fra Antiokia, blitt dømt til døden for sin tro i Rom. Også hans relikvier var blitt gjemt og siden overført til Antiokia. For øvrig leste man i boken om apostlenes gjerninger (19, 11—12) hvordan en annen hellig mann, apostelen Paulus, enno i sine jordiske dager ble æret i en naboby av Smyrna, i Efesus. «Gud virket usedvanlige under ved Paulus, så at folk endog bar svetteduker og belter som han hadde hatt på seg til de syke, og sykdommene vek fra dem og de onde ånder fór ut.» De kristne smyrnioter kjente Polykarps hellige liv, og de visste hvilke velgjerninger de kunde vente av ham, etter at han på en så heroisk måte hadde fulgt Kristus og apostlene i døden. I den nevnte beretning heter det: «Kristus tilber vi fordi Han er Guds Sønn. Martyrene, som er Herrens disipler og etterfølgere, elsker vi. De fortjener det på grunn av sin store kjærlighet til sin Konge og Mester. Måtte

vi alle bli martyrenes disipler og etterlignere.» I disse få ord fra Kirkens første tidsalder finner vi et fullstendig uttrykk for helgendyrkelsens teologiske undergrunn.

Tre ting utgjør helgendyrkelsen: Beundring for helgenenes åndelige storhet; håp på deres forbønn; iver for å leve etter deres forbilde. Alt dette er helt i evangeliets ånd. Hva vi beundrer hos helgenene: hjerterenhets, nestekjærlighet, trang til å leve ned-sunket i Gud, sjelestyrke, det er ikke noe annet enn en åpenbaring av Kristi egen hellighet. Den ånd som lever i Kristus besjeler også «Kristi legeme som er Kirken», og at altså virksom i Hans trofaste venner, for at de skal bli «likedannet med Guds Søns bilde» (Rom. 8, 29). Skulde det være uevangelisk med glede og beundring å se på de store ting Jesu ånd virker i de hellige sjeler? Eller skulde det stride mot evangeliet å be om helgenenes forbønn? Kristus byr oss å be for hverandre. Hvorfor skulde helgenene opphøre å gjøre det nettopp når de i himlens klarhet klarere enn før ser vår nød og bedre opplever den hemmelighetsfulle solidaritet som knytter oss sammen i Kristus? Eller skulde vi ikke ta helgenene som forbilde? Det er sant, vårt forbilde er ingen ringere enn Gud selv: «Vær fullkommen som deres Fader i himlen er fullkommen.» Ved sitt eksempel lærer Kristus oss å være «Guds etterliknere som elskede barn» (Ef. 5, 1) og ved sin nåde gir Han oss kraft til det. Fornekter vi da Kristus som vårt ideal, hvis vi tar helgener som forbilde? På ingen måte. De heroiske menn og kvinner vi ser opp til lærer oss nettopp hvordan vi til tross for vår syndige natur og verdens motstand likevel kan leve et liv i overensstemmelse med Kristus. For med unntagelse av Jesu Mor hadde alle å kjempe mot den samme syndige natur som vi. Det virker oppløftende i helgenenes person å betrakte hvordan Guds nåde er sterkere enn synden og verden.

Alt det som bidrar til å gi oss et mere levende minne om våre helgener, det være seg bilder eller relikvier, har derfor verdi for det kristne liv. For bildenes vedkommende er det ikke så vanskelig å innse. Det er vel ikke mange protestanter igjen som vilde være med på å knuse helgenstatuer. Hva relikviene angår så er det ikke klart ved første blick hvilken religiøs verdi de eier; men med litt ettertanke blir det nok klart. Vi opplever i vår sportstidsalder sørgelige utskielser av den såkalte legemskultur. Den går ofte så langt at legemet betyr alt og sjelen ingenting, hvis man overhode tror på en sjel. I den katolske kirke derimot sto sjelen alltid som det høyeste og vesentligste i menneskets natur. Den sto ofte så høgt at man glemte eller foraktet legemet, i den forstand at man nektet det omtrent

alt det som var forbundet med sanselig glede. Likevel blir legemet betraktet med en slags ærefrykt, men av andre grunner enn estetiske eller rasehygieniske. Legemet er et redskap for sjelen. Er sjelen ved kristendommens nåde innvidd til Gud så er også legemet delaktig i dens hellighet. Også legemet mottar en overnaturlig verdighet ved dåpen og ved kontakten med Kristi legeme i den hellige eukaristi, på liknende måte som korsets tre ble helliget ved blodet av den korsfestede. «Vet de ikke at deres legemer er Kristi lemmer?» «Vet de ikke at deres lemmer er et tempel for den hellige Ånd som bor i dere?» (1. Kor. 6, 15, 19.) Også legemet blir ved oppstandelsen fra de døde delaktig i sjelens herlighet.

For kirkefedrene var det derfor noe helt selvfølgelig at levningene fra de helliges legemer måtte bevares med ærefrykt, liksom også små splinter fra Kristi Kors ble likefra den kristne oldtid oppbevart med hellig andakt og med en fast tillit at Gud gjennom dem gir oss sine nådegaver. «Det finnes mange sanne vitnesbyrd om Kristus. Et av dem er korsets hellige tre, som inntil våre dager kan ses hos oss og som på en måte er til stede over alt i verden, takket være dem som i sin trosiver tar med seg små splinter av det» skriver St. Kyrillus av Jerusalem (315—386). Om relikvier av helgener finnes det mange vakre ord hos fedrene. «Vi skal ikke forakte eller bortkaste de avdødes legemer, især de rettferdige og troendes legemer, som har vært redskaper og organer for den hellige Ånd til alle gode gjerninger. Når en fars kappe eller ring eller noe liknende er desto dyrebare for de overlevende, jo inderligere de elsket ham, så bør heller ikke legemet ringeaktes som er meget mere verd enn de klær vi bærer på oss.» (St. Augustin.)

«Martyrenes høgmodige sjeler vandrer no i himlen blant englenes kor. Deres legemer derimot bor ikke hver i sin grav, men byer og landsbyer eier deler av dem, påkaller og ærer martyrene som beskyttere for sjel og legeme, som læger og vern og voktere. Gjennom deres forbønn hos all skapningens herre mottar de Guds gaver. De hellige martyrs legemer er altså delt opp. Men deres makt hos Gud er udelt.» (Theodoret. 4. århundre.)

Således tenkte de fromme kristne like fra de apostoliske fedres tidsalder og i de følgende århundrer.

Å latterliggjøre denne tro er en lettvin sak. Alt kristent er blitt latterliggjort. Man kunde fylle hundreder av avisspalter med tåpelige skrøner som i eldre og nyere tider er blitt skrevet om Kristus og de kristne mysterier. Det er jo sant at den kristne relikviekultus har her og der gitt anledning til misbruk og overtro. Skal vi forkaste den av den grunn? Hva vilde det egentlig bli igjen i verden, hvis man skulde forkaste alt det som er blitt misbrukt? Mener en å ha som oppgave å kjempe mot overtro, så er det anledning nok til det, uten at man kaster seg over falske relikvier og godtroende mennesker. Tenk bare på spiritistene som mener å stå i forbindelse med det hinsidige gjennom et vinglass eller et bordbein.

Angående relikviene og helgendyrkelsen har vi imidlertid den visshet at Kirken er på vakt mot misbruk og overtro. Å gjøre Kirken ansvarlig for «sakral falskneri» og «hellig humbug» er urettferdig. Kirken vil oppdra sine barn til et sant og sunt andaktsliv. Alt det som er beslektet med sensasjonslyst byr dem imot. De som påstår det motsatte kjenner hverken Kirkens teologi eller mystikk eller den kanoniske rett. Kirken tror på det overnaturlige og på underet. Den tror på helgener og vet at deres forbønn er en hjelp for oss under vår utlendighet i denne verden. Men den avskyr det falske mirakuløse, og den prøver nøye og lenge de ting som folkeopinionen betegner som overnaturlige før den godkjenner dem. Slik var det i gamle dager. Iveren til å ære de hellige blodvitner førte noen ganger så langt at man reiste minnesmerker for falske martyrer og gjemte på falske relikvier. Et kirkemøte i Kartago 397 forordnet at alle minnesmerker over uekte martyrer skulde rives ned og den uekte relikviekultus ble forbudt.

Slik er det også i de nyere tider. Hvor mange år varte det ikke inntil Kirken uttalte seg om de underfulle begivenheter i Lourdes! Og Konnersreuth! Etter 20 år er vi ikke kommet lenger enn til det resultat at alle besøk til Terese Neumann ble forbudt av den kirkelige myndighet. Den samme rolige, forsiktige holdning inntok Kirken like overfor det såkalte underfulle krusifiks i Limpas i Spania, og like overfor noen barns påstand om å ha sett syner av Guds mor ved Beauraing i Belgia. I begge disse siste tilfeller var Kirkens avgjørelse negativ.

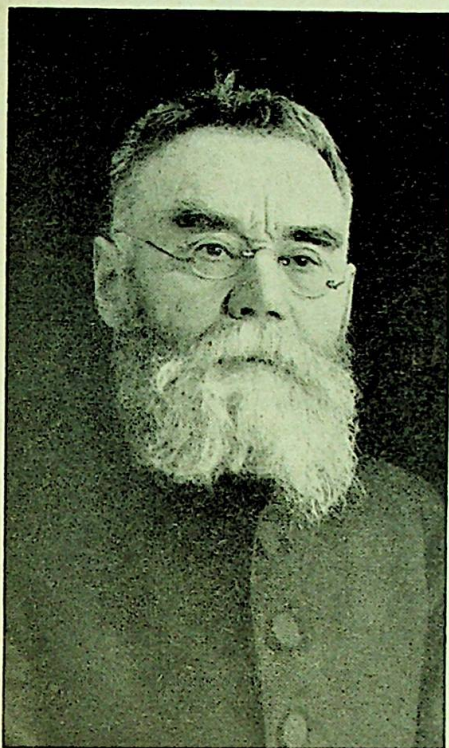
Miraklet er ikke umulig. Til alle tider er det hendt overnaturlige ting. Men det overnaturlige som Kirken elsker og dyrker er framfor alt det som ligger skjult i evangeliet, i de kristne dogmer og sakramenter, i tabernaklet og i messeofferet og i den kristne sjel hvor Gud Fader, Sønn og Helligånd har tatt bolig.

A. J. Lutz.

Fru Josephine Straith 80 år.

Den 19. april fylte fru Josephine Straith 80 år og skjønt det på grunn av forholdene må bli post festum at «St. Olav» på trosfellers og egne vegne frembærer sine lykkønskninger skal dette dog ikke unnlates. Ti fru Straith har som få andre forstått å vinne og bevare trofaste venner ned gjennom årene — venner som alltid har visst og vet at hun er et menneske i hvem det ikke finnes svik og som aldri har skydd anstrengelser eller spart på kreftene når det gjaldt å tjene Kirken og nesten. I St. Elisabethkongregasjonen har hun gjort en stor innsats — med råd og dåd har hun alltid vært beredt til å bistå dem som søkte til hennes erfaring og grundige kjennskap til St. Olavs menigheten og dens liv.

Vi ønsker fru Straith mange gode år enno til gagn og glede for hennes nærmeste som for hennes store vennekrets. Og vi takker henne for alt hun har vært og fremdeles er for sine trosfeller!

Pastor Johannes Weirig.

Sorgens engel har atter hjemsokt vårt presteskap. Pastor emeritus Johannes Weirig vandret bort etter et kortvarig sykeleie mandag den 4. mai, styrket og trøstet med Kirkens hellige nådemidler. — Rolig og rede, ja, med stille glede og takk til Gud for all Hans godhet og barmhjertighet, så han enden på sin jordiske livsdag imøte. En lang livsdag i Herrens vingård!

Den 23. april fylte pastor Weirig 77 år, og gledet seg til om noen måneder å kunne feire 50 års dagen for sin prestevigsel. Født i Helzem i Luxemburg kom han som nyvigslet prest til Norge i 1892. Han fikk utfolde sin prestelige virksomhet på mange steder i vårt land, som ble hans annet fedreland. Således i Bergen, hvor han begynte som kapellan ved St. Paulskirken, og i Fredrikstad, hvor han i noen tid var sokneprest ved St. Birgittakirken. Lengst — fra 1907—27 — virket han som rektor på St. Elisabeths hospital i Trondheim, hvor han samtidig var sjelesørger for Jesu-Hjerte-menigheten. Fra 1927—33 var han rektor på St. Elisabeths hosp. i Tromsø. De siste årene fikk han tilbringe i Oslo som pastor emeritus.

Budskapet om pastor Weirigs bortgang vil sikkert

mottas med oppriktig vemod i vide kretser, som i den gamle, fromme prest så en av pionerene i hellig Olavs land. — Alle troende vil erindre ham med innerlig forbønn for hans sjels fred.

Requiescat in pace!

S.

Mary-Ann Toal in memoriam.

«Vær tro til døden, så skal jeg gi deg livets krone.» Om disse Frelserens løfter skulde gjelde noen, må det være den trofaste sjel om hvis bære St. Birgitta menighet og en stor del annerledes troende i Fredrikstad var samlet fredag 24. april. Og om noe kan sies om miss Mary-Ann Toal med full rett, så er det dette: Hun var en trofast sjel, en trofast Herrens tjener gjennom 81 lange år. For miss Toal eide i fullt monn den troskap apostelen taler om, og som han sier er «Åndens frukt»: «Men Åndens frukt er kjærlighet, glede, godhet, trofasthet, beskjedenhet» (Gal. 5, 22—23). Hennes liv, slik vi har sett det levet for våre øyne, har bevist dette. Hennes livsveg gjennom 81 år bærer dette herlige innsegl: Trofasthet. Derfor kan vi også skrive over hennes ettermæle disse salmistens ord: «Mine øyne ser etter de trofaste i landet, forat de skal bo hos meg. Den som vandrer på den rettsindiges veg, han skal tjene meg.» (Salm. 101, 6.)

Med disse ord tok soknepresten til St. Birgitta kirke avskjed med sin «kapellan», kirkens trofaste vokter og ringer gjennom mange år. Og han var ikke alene med sorgen over tapet: Miss Toals mange venner i og utenfor menigheten hadde fylt den vakre kirke til siste plass, og at det ikke fantes et tørt øye under levitt-rekviemmessen som ble frambåret av soknepresten med pater de Paepe og pastor Hogenes som diakon og subdiakon, er mer enn bare en tom frase. Det viste seg hva et liv i stillhet og oppofring, i bønn og kjærlig omtanke kan skape av godhet omkring seg. Derfor kunde også soknepresten sammenfatte miss Toals liv i disse dypfulte ord: «Miss Toals livsveg førte henne langt bort fra heim og fedreland, hit til vårt land, hit til vår by, og Gud være takket for at den førte henne hit til denne menighet: for å tjene i trofasthet, for å spre lys og trøst blant menneskene. Det ble en underlig livsveg, en livsveg de fleste av oss neppe vil forstå, fordi vi ikke helt forstår kilden dette liv øste sin kraft og sin rikdom av. Det ble en livsveg som for mange

kanskje står som et spilt livs veg; men som på tross av alt har vært et rikt liv og et skjønt liv i tjenende kjærlighet for nesten, et liv med evighetsverdi. Og det ble et rikt liv, fordi milestenene langs denne underlige livsveg bærer det ene herlige ord hogget inn: Trofasthet — trofasthet i det minste.»

Miss Mary-Ann Toal var født i Monaghan, Irland, og var en dame av rang og byrd. Som ganske ung kom hun til Norge, hvor hun har levd sitt liv i stille oppofrelse for sine medmennesker, i bønn og mønsterverdig troskap mot sin Kirke og sin tro. Mandag 20. april sov miss Toal stille inn. Dødsbudskapet kom tross alt overraskende, og det var vanskelig å tro at miss Toal ikke var mer blant oss. Og at den gamle, trofaste sjel vil bli savnet, det vitner blomstene, kransekortene og den store sørgeskare som viste henne den siste ære. No hviler miss Toal på St. Birgitta menighets gravsted, langt borte fra sitt elskede Irland, men i det lands jord som hun elsket like høgt som sitt fedreland og som fikk sin rike del i hele hennes varme hjertelag og hennes trofaste bønn.

Kjære, trofaste Mary-Ann, du var et troens barn mot din Kirke, mot din sokneprest, mot din Gud. Som et troens barn vil Han nok ta imot deg i sin himmel og gi deg den Livets krone. Han har lovet de trofaste!

Og vi i St. Birgitta menighet og alle de andre som savner deg så sårt, vi lyser fred over ditt minne, viss på at du no ber enno mer for oss enn du gjorde her i vår kjære lille kirke. Klokken som dine trofaste, gamle hender fikk til å kime som ingen annen, har ringt sin og vår takk til deg og vårt farvel med det faste, trygge håp om et evig gjensyn!

H.

Hechjemme —

«St. Olavs» redaksjon innskjerper atter på gitt foranledning, at anonyme artikler, forespørsler, referater o. l. går direkte i papirkorgen. En kan godt benytte merke, men avsenderens navn må alltid medfølge.

Oslo. Oslo Katolske Ynglingeforening avholdt også i år sin vanlige fest 2. påskedag. Festen var i alle deler vellykket trass i de store vansker som rasjoneringen medfører. Menyen skilte seg ikke stort ut fra de tre siste festene ynglingeforeningen har arrangert. — Hans høgærverdighet biskopen gledet oss med sitt besøk. Formannen tok da til orde og takket rettlederen pater Thorn for den åndelige påsegave han ga oss de tre første dager i den stille uke og oppfordret samtlige av rettelens deltagere å legge seg hans ord på hjertet, og leve etter dem. Til slutt lovet formannen på alle ynglingers vegne Hans høgærverdighet biskopen sin troskap til alle tider. O.K.Y.s vakre sang til sin

biskop ble så sunget stående. — Deretter gikk man over til den mer muntre del av aftenen. Fjortendagspostens festnummer var redigert av Hans Bruce som no gang på gang har avslørt seg som en der har godt tak om pennen. Rolf Østbye ga oss noen herlige musikkstykker og høstet som vanlig veldig applaus. Aftenens siste post var kaffe og kaker, hvorunder pastor Høeg rettet noen ord til oss, og også foreningens direktør pastor Sund. — Ynglingeforeningen vil også få benytte anledningen til å takke de to som hele aftenen uoppfordret sørget for at det som hadde med maten å gjøre hele tiden gikk knirkefritt, nemlig frk. Halle og frk. Siggerud.

Rohs.

Arendal. Søndag 26. april var en festdag for Fransiskus Xaver menigheten i Arendal, idet vår overhyrde biskop Mangers da var hos oss og meddelte fermingens hl. sakramente til 4 barn. Kirken var overfylt da hs. høgærv. biskopen sammen med soknepresten og ministranter holdt sitt inntog, mens søstrene sang «Ecce sacerdos Magnus». Messen som ble frembåret av soknepresten pastor Bergwitz, ble etterfulgt av biskopens preken til fermlingene og menigheten. Han begynte med de ordene fra den hl. skrift, som er så hjertegripende: «Jeg er kommet for å kaste ild på jorden og hvor vil jeg ikke at den skal brenne.» I et sagn fra den greske mytologi fortelles om Prometheus som stjal ilden fra himlen, hvorover Olympens gud Zeus, i mektig vrede, lot ham lenke til en klippe. Jesus Kristus, drevet av sin store kjærlighet til menneskene, brakte selv ilden til jorden, denne hellige ild som vi på en ganske særlig måte mottar i fermingens hl. sakrament. Den ild som gir oss kraft og utholdenhet og framfor alt kjærlighet. Apostlene var før de på pinsedagen mottok den Hellige And, både svake og fryktsomme, men så snart de hadde mottatt denne ild, disse hellige ildtunger ble de modige og uforferdet. De hadde fått en ny kraft, en kraft som fikk dem til fryktløst å uttale: «Man bør adlyde Gud mere enn menneskene», og en kraft som ga dem utholdenhet til å tåle hudfletningens pinsler, ja til å gå jublende i døden. Men enhver virkelig kristen lever et heltemodig liv. En arbeiders, en sykesøsters, en husmors liv i kjærlighet og trofast pliktoppfyllelse. Måtte kjærlighetens ild brenne, særlig i disse tider hvor der finnes så meget hat, så meget urett. — Etter prekenen fornyet fermlingene høgtidelig sine dåpsløfter. En for en knelte de ned og ble betegnet med korsets hl. tegn og styrket ved frelsens krisam i Faderens, Sønnens og den Hellige And's navn. Etter denne hellige handling med derpå følgende bønner, ba alle sammen trosbekjennelsen og Fader Vår. Sterkt og inderlig klang så til slutt salmen: «Fast skal min dåpspakt evig stå.» — Fermlingene og deres pårørende hilste senere i foreningslokalet på biskopen, som talte noen gode ord og meddelte velsignelsen. — På grunn av de vanskelige tider kunde vi ikke som ellers ha noe selskapeleg samvær, men vi var som alltid glade over å se vår biskop hos oss.

E. K. N.

Oslo. St. Olavslaget hadde familieaften søndag 26. april med bra frammøte. Viseformannen Erling Mikkelsen ønsket alle hjertelig velkommen. Den skotske sangerinne fru Ethne Neville sang, akkompagnert av fru Schneider, en del vakre sanger som vakte berettiget begeistring. Sekretær Bommen holdt derpå et meget interessant foredrag om studentersangerens tur til Amerika 1939. Vi fikk høre om den strålende mottagelse de fikk over alt av våre utvandrede landsmenn. Etter foredraget hadde vi en hyggelig aften med te og kaker.

Sekrt.

Redaktør: E. Dithmer-Vanberg.

Thronsen & Co. boktrykkeri. Bernh. Getz gt. 3 - Oslo.